

Αθήνα, 14 Φεβρουαρίου 2025

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τους κ.κ. Υπουργούς
Μετανάστευσης & Ασύλου
Προστασίας του Πολίτη

ΘΕΜΑ: Προβλήματα και ελλείψεις στους χώρους κράτησης αλλοδαπών αποκαλύπτει έκθεση του ΣτΠ

Η πρόσφατη Ειδική Έκθεση του Συνηγόρου του Πολίτη «Επιστροφές Αλλοδαπών» για το 2023, καταδεικνύει σοβαρά προβλήματα στους χώρους κράτησης αλλοδαπών ενόψει επιστροφών, τόσο στα Προαναχωρησιακά Κέντρα (ΠΡΟ.ΚΕ.Κ.Α.) όσο και σε Αστυνομικά Τμήματα (Α.Τ.) και Τμήματα Διαχείρισης Μετανάστευσης.

Πιο συγκεκριμένα, τα προβλήματα αφορούν τις συνθήκες κράτησης, τη διάρκεια της κράτησης, την έλλειψη κατάλληλων υποδομών και υπηρεσιών, καθώς και πρακτικές που μπορούν να παραβιάσουν την ισχύουσα νομοθεσία, όπως η απουσία διερμηνείας στα περισσότερα ΠΡΟ.ΚΕ.Κ.Α., γεγονός που επηρεάζει την επιβαλλόμενη ενημέρωση των υπό απομάκρυνση αλλοδαπών για τις διαδικασίες, αλλά και για το σύνολο των δικαιωμάτων τους.

Οι επισημάνσεις της Έκθεσης συνοψίζονται ως εξής:

I. Ακατάλληλοι χώροι κράτησης σε Α.Τ. και Τμήματα Διαχείρισης Μετανάστευσης:

Διαπιστώθηκαν ελλείψεις χώρων προαυλισμού, κλινοσκεπασμάτων, ειδών πρώτης ανάγκης και επαρκούς σίτισης, αδυναμία παροχής διερμηνείας και άλλων υπηρεσιών. Σύμφωνα δε με τη νομολογία του ΕΔΔΑ, τα Αστυνομικά Τμήματα είναι ακατάλληλοι χώροι για διοικητική κράτηση πέραν των λίγων ωρών.

II. Συνθήκες στα Προαναχωρησιακά Κέντρα Κράτησης Αλλοδαπών (ΠΡΟ.ΚΕ.Κ.Α.):

Παρουσιάστηκαν ελλείψεις σε υλικοτεχνική υποδομή και προσωπικό, με αποτέλεσμα ακατάλληλες και ανεπαρκείς συνθήκες διαβίωσης. Η κράτηση οικογενειών και επιζώντων ναυαγίων πραγματοποιείται χωρίς προηγούμενη ένταξη σε διαδικασίες υποδοχής, ενώ καθυστερήσεις παρουσιάζονται στη μεταφορά ανηλίκων και ευάλωτων ομάδων σε κατάλληλες δομές.

Εκφράζεται προβληματισμός για την κράτηση οικογενειών σε ΠΡΟ.ΚΕ.Κ.Α., αντί για την παραμονή τους δομές του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, στις οποίες με βάση τον νόμο θα πρέπει να μεταφέρονται όλοι οι νεοεισερχόμενοι αλλοδαποί για να υποβάλλονται σε διαδικασίες υποδοχής και ταυτοποίησης.

Επιπλέον, επισημαίνεται ότι οι νεοεισερχόμενοι και οι επιζώντες ναυαγίων πρέπει να οδηγούνται σε Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης (Κ.Υ.Τ) ή Κλειστή Ελεγχόμενη Δομή (Κ.Ε.Δ.), καθώς η παράκαμψη των διαδικασιών υποδοχής εγείρει ζητήματα αφενός καταστράτηγησης της νομοθεσίας και αλλοίωσης της φυσιογνωμίας των ΠΡΟ.ΚΕ.Κ.Α., αφετέρου θεώρησης συλλήβδην όλων των νεοεισερχομένων ως κρατουμένων προς απέλαση/επιστροφή.

III. Διάρκεια κράτησης:

Καταγράφονται περιπτώσεις κράτησης άνω των 6 ή και των 12 μηνών. Ο Συνήγορος έχει σημειώσει πολλάκις ότι η πολύμηνη κράτηση αλλοδαπών, όταν δεν υφίσταται επιχείρηση επιστροφής στη χώρα καταγωγής, δεν συνάδει με την επιταγή της Οδηγίας για πραγματική προοπτική απομάκρυνσης ως όρο νομιμότητας της κράτησης.

Επειδή:

- Η διαδικασία επιστροφών, για να είναι αποτελεσματική, θα πρέπει να διασφαλίζει τον πλήρη σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων -βάσει του ενωσιακού και διεθνούς δικαίου- και να τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ.
- Η διαμορφούμενη και εφαρμοζόμενη πολιτική επιστροφών, εξακολουθεί να δέχεται κριτική για την αποτελεσματικότητά της και την αναλογικότητά της, κυρίως ως προς τον σεβασμό στα θεμελιώδη δικαιώματα,

Ερωτώνται οι κ.κ.Υπουργοί:

1. Ποια άμεσα μέτρα σκοπεύετε να λάβετε για την αναβάθμιση των συνθηκών κράτησης στα ΠΡΟ.ΚΕ.Κ.Α., ώστε να εναρμονιστούν με την εθνική νομοθεσία και τα διεθνή πρότυπα;
2. Είναι στον προγραμματισμό του Υπουργείου η πλήρης κατάργηση της κράτησης αλλοδαπών σε Α.Τ. ;
3. Ποιες πρωτοβουλίες θα αναλάβει το Υπουργείο για τη μείωση της διάρκειας της διοικητικής κράτησης και την επιτάχυνση των διαδικασιών ασύλου και επιστροφών;
4. Πώς θα αντιμετωπίσετε το ζήτημα της έγκαιρης διάγνωσης της ευαλωτότητας ομάδων κατά την κράτησή τους, όπως οικογένειες με ανήλικα παιδιά, ανήλικους και επιζώντες ναυαγίων, ώστε να διασφαλιστεί η ειδική μεταχείρισή τους;
5. Τι μέτρα σκοπεύετε να λάβετε για την παροχή πιστοποιημένων υπηρεσιών διερμηνείας σε όλα τα στάδια της διοικητικής κράτησης και της διαδικασίας επιστροφών των κρατουμένων;

Οι ερωτώσες Βουλευτίριες και ερωτώντες Βουλευτές

Ακρίτα Έλενα

Βέττα Καλλιόπη

Γαβρήλος Γιώργος

Γεροβασίλη Όλγα

Γιαννούλης Χρήστος

Δούρου Ειρήνη (Ρένα)

Ζαμπάρας Μίλτος

Μπάρκας Κων/νος

Νοτοπούλου Κατερίνα

Παπαηλιού Γιώργος

Τσαπανίδου Παρθένα (Πόπη)

Ψυχογιός Γιώργος